

AIKA: Keskiviikko 2.9.2026 klo 9.02-11.01.
PAIKKA: Tampereen kaupungintalo, kh. Näsi, Aleksis Kiven katu 14-16.

Osallistujat:

jäsenet:

Nurminen Ilmari, pj
Haapaniemi Jari, 1 vpj.
Vahvelainen Saana, 2 vpj.
Ahonen Jussi-Pekka
~~Haapajoki Henri~~
Jussila Anne-Mari, § 94-100
Litmanen Linda
Minkkinen Minna
Mustakallio Jaakko
Mäkinen-Aakula Marjo
Pispala Kristiina
Porttikivi Ilkka
~~Träskbäck Jocke~~

varajäsenet:

~~Julin Sofia~~
~~Puntalo Riikka~~
~~Kouhia Raimo~~
~~Jäppinen Karita~~
~~Rajamäki Minna~~
~~Leino Ida~~
~~Jarva Marko~~
~~Tapio Mitja~~
~~Jussila Perttu~~
~~Hjerppe Ilkka~~
~~Penttilä Harri~~
~~Kallio Kalle~~
Järvenpää Elina

Muut osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja, Tampere
Nurminen Päivi	seutujohtaja, esittelijä, TKS
Palosaari Saija	hallintopäällikkö, sihteeri, TKS
Lehrbäck Minna	seutuassistentti/tiedottaja, TKS
Kauppinen Eero	liikennejärjestelmäpäällikkö, TKS § 92-94

Ilmari Nurminen
puheenjohtaja

Saija Palosaari
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty sähköisesti 6.9.2026

Linda Litmanen

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän verkkosivut
8.9.2026

Todistaa

Saija Palosaari

Käsiteltävät asiat:

88 § KOKOUKSEN AVAUS	4
89 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	4
90 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	5
91 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	6
92 § MAL5-SOPIMUKSEN MUKAINEN SEISAKESUUNNITTELU	7
93 § LAUSUNTO VÄYLÄVIRASTON SUUNNITTELU-, INVESTOINTI- JA PERUSVÄYLÄNPIDON OHJELMAKOKONAISUUDESTA	11
94 § SEUDULLISEN LOGISTIIKKASELVITYKSEN LAADINTA, LÄHETEKESKUSTELU	14
95 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN KUNTAYHTYMÄN TALOUSARVIOORAAMI 2027	17
96 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	20
97 § EDELLISEN KOKOUKSEN TOIMEENPANO	21
98 § MUUT JA TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT	22
99 § SEURAAVAT KOKOUKSET	22
100 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	22

88 § KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.02.

89 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Päätösehdotus.	Seutuhallitus 02.09.2026 Puheenjohtaja Nurminen: Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi. Todetaan kokous päätösvaltaiseksi. Lisäksi todetaan, että Johanna Kirjavaisen sijaisuus elinvoima- ja osaa- mislautakunnan sekä asunto- ja kiinteistölautakunnan apulaispormesta- rina ja siten seutuhallituksen jäsenenä on päättynyt 28.8.2026, ja Jaakko Mustakallio on palannut seutuhallituksen kokoonpanoon.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Perustelut.	Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan vara- puheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltä- vät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen ko- koustä. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oi- keus tai -velvollisuus ko. kokouksessa. Seutuhallitus ja muut toimielimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Kokouskutsu ja esityslista on toimitettu sähköisesti 26.8.2026.

90 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA

Päätösehdotus.	Seutuhallitus 02.09.2026 Puheenjohtaja Nurminen:
	Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Anne-Mari Jussila. Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisessä allekirjoitusjärjestelmässä.
Päätös.	Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Linda Litmanen.
Perustelut.	Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.
	Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
	Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta. Kuntayhtymällä on käytössä sähköinen, vahvaan tunnistukseen perustuvan allekirjoituspalvelu, jolla pöytäkirjat tarkastetaan ja allekirjoitetaan.

91 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Seutuhallitus 02.09.2026

Päätösehdotus.	Puheenjohtaja Nurminen: Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Perustelut.	Esityslista on toimitettu sähköisesti 26.8.2026

92 § MAL5-SOPIMUKSEN MUKAINEN SEISAKESUUNNITTELU

Päätösehdotus.	Seutuhallitus 02.09.2026 Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää että Nokian Harjuniityn ja Tampereen Epilän seisakkeista aloitetaan ratasuunnitelmat Väyläviraston Lielähti-Nokia 2. raiteen ratasuunnittelun yhteydessä, että Harjuniityn ja Epilän seisakkeiden ratasuunnitelmiin varataan yhteensä 0,5 M € Väyläviraston MAL5-seisakesuunnittelurahoitusta. Nokian ja Tampereen kaupunki varaavat kukin 0,25 M € seisakkeiden ratasuunnitelmiin, että seisakkeiden suunnittelukustannukset jaetaan 50–50 kustannusjalla MAL5-sopimuksen mukaisesti, että Väylävirasto valmistelee ja kilpailuttaa hankinnat yhteistyössä kuntien kanssa, että päätös Sääksjärven, Ylöjärven, Messukylän ja Ruutanan seisakkeiden ratasuunnitelmien aloittamisesta ja MAL5-sopimuksella rahoittamisesta tehdään myöhemmin.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Käsittelyvaiheet.	LJ-työryhmä 19.2.2025., Kuntajohtajakokous 9.5.2025, Seutuhallitus 28.5.2025, Kuntajohtajakokous 13.2.2026, MASTO- ja LJ-työryhmät 19.3.2025, 4.3.2026, Kuntajohtajakokous 26.6.2026
Liitteet.	MAL5-seisakesuunnittelun eteneminen ratasuunnitteluvaiheeseen Harjuniitty ja Epilä
Tiedoksi.	Jäsenkunnat, Väylävirasto
Perustelut.	Liikennejärjestelmäpäällikkö Kauppinen MAL5-sopimuksen 19. pykälän mukaan <i>”Seudun kunnat ja valtio edistävät kaupunkiseudun asema- ja seisakeverkostoa laajentamalla. Ensivaiheessa edistettäviä asemia ja seisakkeita ovat Sääksjärvi, Messukylä, Ruutana, Ylöjärven keskusta, Epilä ja Harjuniitty. Messukylän, Ruutanan, Epilän ja Harjuniityn seisakkeita kehitetään vain lyhyiden lähi- ja taajamajunien tarpeisiin. Valtio osallistuu seisakkeiden esi- ja ratasuunnitteluun sekä toteutukseen vuosina 2025–2028 yhteensä enintään 4 M€. Seudun</i>

liikennejärjestelmätyöryhmä valmistelee esitykset valtion suunnittelu- ja toteutusrahoituksen kohdentamiseksi. Kunnat ja Väylävirasto vastaavat osaltaan prosessien valmistelusta ja käynnistämisestä. **Valtio ja kunnat suunnittelevat asemanseutuja ja seisakkeita 50–50 kustannus- jaolla.** Suunnittelua toteutetaan ratasuunnittaisina kokonaisuuksina ja seudullista yhteistyötä hyödyntäen. Suunnitteluun arvioidaan kohdentuvan noin puolet tämän sopimuskohdan valtionrahoituksesta.

Suunnitteluhankkeet vuosina 2025–2028:

- *Etelän suunta: Sääksjärven aseman esi- ja ratasuunnitelma*
- *Idän suunta: Messukylän ja Ruutanan seisakkeiden sekä Oriveden aseman esi- ja ratasuunnitelma sekä mahdollisesti Orivesi-Oriveden keskusta -välin sähköistyksen esiselvitys ja ratasuunnitelma*
- *Pohjoisen suunta: Ylöjärven puutermiinalin siirron ja aseman esi- ja ratasuunnitelmat*
- *Lännen suunta: Epilän ja Harjuniityn seisakkeiden esi- ja ratasuunnitelmat*
- *Seudun pitkän aikavälin seisakeverkon ja liikennöinnin selvitys. Tarkasteltavaksi otetaan seudun rakennesuunnitelmassa kuvattu asemaverkko.*

Noin puolet tämän toimenpidekohdan valtion rahoituksesta on tavoitteena kohdentaa toteutuksen käynnistämiseen kuntien ja valtion yhteisrahoituksella toteutusvalmiuden ja vaikuttavuuden kannalta parhaissa kohteissa. Toteutuksen käynnistämisestä voidaan päättää, kun sovitun suunnittelun kokonaiskustannukset ovat selvillä, suunnittelulla on muodostettu toteuttamisen edellytykset ja perusteet sekä junaliikennepalvelujen toteutuminen on selvillä. Mikäli tunnistetaan, että rahoitusta ei voida hyödyntää täysimääräisesti, sitä kohdennetaan kestävän liikkumisen kehittämissopimuksissa kuvattujen periaatteiden mukaisesti.”

MAL5-sopimuksen seisakesuunnittelu on edennyt nyt esisuunnittelussa viimeistelyvaiheeseen. Esisuunnittelussa on luotu seisakkeista erilaisia vaihtoja vuorovaikutteisesti kuntien toivomusten mukaisesti ja niistä on laadittu alustavat kustannusarviot. Esisuunnitteluhankkeen uudet seisakkeet olivat: Ylöjärvi, Ruutana, Messukylä, Epilä, Sääksjärvi. Nokian Harjuniityn seisakkeesta on jo luotu riittävän tasoinen esisuunnitelma ratasuunnitelman laatimisen pohjaksi. Sääksjärven asema oli tunnistettu haastavimmaksi kohteeksi ja sen esisuunnittelu jatkuu vielä ainakin elokuulle.

Taulukko 1: Työssä laaditut kohdekohtaiset esisuunnitelmat toteutusvaihtoehtoista.

Seisake	Esisuunnitelmat toteutusvaihtoehtoista
Ruutana	Yksi toteutusvaihtoehto, jossa on esitetty reunalaiturit pääraiteille
Ylöjärvi	Neljä toteutusvaihtoehtoa, jotka eroavat reunalaiturin puolisuu den ja radan poikki kulkevan yli- tai alikulkukäytävän suhteen.
Epilä	Yksi toteutusvaihtoehto, jossa on esitetty reunalaiturit pääraiteille
Messukylä	Yksi toteutusvaihtoehto, jossa on esitetty reunalaiturit pääraiteille
Sääksjärvi	Kaksi toteutusvaihtoehtoa, joissa seisake on sijoitettu radan pituussuunnassa kahteen vaihtoehtoiseen sijaintiin.

Seisakkeiden esisuunnitelmat sisältävät suunnitelmakartat, poikkileikkauskuvat ja kustannusarviot. Seisakkeista on luotu myös 3D-mallit. Seisakesuunnittelu on laadittu 50–50 kustannusjaolla valtion ja kuntien kesken MAL5-sopimuksen mukaisesti. Seisakesuunnittelu on laadittu Väyläviraston RATO-ohjeiden mukaisesti.

Seisakkeiden kustannusarviot on tehty IHKU-laskentapalvelun hankeosalaskennalla ja esitetty maanrakennuskustannusindeksissä 145 (MAKU2020=100). Kustannusarviot sisältävät hankeosien materiaalikustannusten lisäksi työmaatehtävät ja tilaajatehtävät. Kustannusarviot eivät sisällä mahdollisia maanlunastuksen kustannuksia.

Seisakkeet ja asemat toteutetaan esteettömiksi nykyisten vaatimusten mukaisesti. Lähijunat ovat myös 2030-luvulla esteettömiä. Suurimmat kustannuserät syntyvät ratateknisestä sijainnista ja geometriamuutoksista. Myös erittäin vilkas liikenne ja käytetty ratakapasiteetti aiheuttaa kustannuksia seisakkeiden toteuttamisessa. Myös radan yleisen esteellisyyden vähentämiseksi lähes joka kohteessa on esitetty uusia kustannuksia lisääviä yli- tai alikulkuja.

Seisakkeiden kustannusarviot ovat kuntien tiedossa.

Kuva 1. Seisakkeiden suunnittelu- ja toteutusprosessi.

Seisakkeiden ratasuunnitelma laaditaan vain yhdestä vaihtoehdosta. Tällä hetkellä useampia vaihtoehtoja tutkitaan vielä ainakin Sääksjärvestä ja Ylöjärvestä.

Väylävirasto on julkaissut hankintailmoituksen Nokian lisäraiteen (kaksoisraiteen) suunnittelusta 6.5.2026. Väylävirasto esittää kaksoisraiteen ratasuunnitelmaan kytkettäväksi myös Nokian Harjuniityn ja Tampereen Epilän seisakkeiden ratasuunnitelmat. Näin saavutettaisiin erittäin merkittäviä synergiaetuja suunnittelun yhteensovittamisessa ja kustannuksissa. Seisakkeiden suunnittelukustannukset jaettaisiin 50–50 kustannusjaolla MAL5-sopimuksen mukaisesti. Väylävirasto valmistelee ja kilpailuttaa hankinnat yhteistyössä kuntien kanssa.

Seudun liikennejärjestelmätyöryhmä esittää, että Nokian Harjuniityn ja Tampereen Epilän seisakkeista aloitetaan ratasuunnitelmat Väyläviraston Lielähti-Nokia 2. raiteen ratasuunnittelun yhteydessä. Suunnitteluhankkeiden yhdistäminen tuo merkittäviä synergiahyötyjä. Hankkeiden yhteensovittaminen olisi äärimmäisen haastavaa ilman yhteissuunnittelua. Harjuniityn ja Epilän seisakkeiden ratasuunnitelmiin varataan yhteensä 0,5 M € Väyläviraston MAL5-seisakesuunnittelurahoitusta. Nokian ja Tampereen kaupunki varaavat kukin 0,25 M € seisakkeiden ratasuunnitelmiin.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Eero Kauppinen esittelee asiaa kokouksessa.

93 § LAUSUNTO VÄYLÄVIRASTON SUUNNITTELU-, INVESTOINTI- JA PERUSVÄYLÄNPIDON OHJELMAKOKONAISUUDESTA

Päätösehdotus.	Seutuhallitus 02.09.2026 Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää hyväksyä Tampereen kaupunkiseudun lausunnon Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034, että tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.
Päätös.	Seutuhallitus päätti hyväksyä keskustelun kuluessa tehtyjen muutosten mukaisen Tampereen kaupunkiseudun lausunnon Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034, Pykälä tarkastettiin kokouksessa.
Käsittelyvaiheet.	Liikennejärjestelmä-työryhmän kokoukset 2/2026 ja 6/2026, kuntajohdajakokous 26.6.2026
Liitteet.	Tampereen kaupunkiseudun lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034 Väyläviraston investointiohjelma 2027–2034. Väyläviraston ohjelmakokonaisuus 2026–2034.
Tiedoksi.	Väylävirasto
Perustelut.	Liikennejärjestelmäpäällikkö Kauppinen Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä sidosryhmien näkemyksiä Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034 seuraavien kysymysten kautta. Palautteita hyödynnetään seuraavan ohjelmakokonaisuuden valmistelussa, joka on jo käynnissä. Väyläverkon tulevaisuuden näkymistä on saatavilla aikaisempaa selkeämmin tietoa uuden ohjelmakokonaisuuden myötä. Väyläviraston ohjelmakokonaisuuden muodostavat perusväylänpidon suunnitelma, suunnitteluohjelma, investointiohjelma ja ohjelmakokonaisuuden raportti, jotka toteuttavat valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa, eli Liikenne 12 -suunnitelmaa.

Ohjelmakokonaisuuden tavoitteena on lisätä läpinäkyvyyttä, tukea pitkäjänteistä päätöksentekoa ja helpottaa kokonaisuuden hahmottamista päättäjille, sidosryhmille ja kansalaisille. Ohjelmat on laadittu Liikenne 12 -suunnitelman rahoitusohjelman sekä kehys- ja talousarviopäätösten asettamissa rajoissa. Perusväylänpidon rahoitustaso on erittäin niukka, ja väylien kehittämistarpeet ylittävät toteuttamismahdollisuudet moninkertaisesti.

Tampereen kaupunkiseudun lähtökohdat lausuntopyyntöön:

Tampereen kaupunkiseudun liikenteelliset kehittämistarpeet on tunnistettu seudullisessa liikennejärjestelmätyössä ja valtuustojen hyväksymässä Rakennesuunnitelmassa 2040+ sekä Liikenne12 -lausunnossa, joka annettiin vuonna 2025. Ne korostavat kestävän kaupunkiliikenteen kehittämistä ja seudun sijaintia valtakunnallisen väyläverkon solmupisteinä. Kiireisimmät kehittämistarpeet valtion väyläverkolla on kuvattu valtion ja kaupunkiseudun MAL-sopimuksessa sekä yhteisessä Pirkanmaan hallitusohjelmataavoitteissa 2027–2031.

Lähtökohtien määrittämisessä Tampereen kaupunkiseutu on tehnyt yhteistyötä suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen kanssa (MAL-seudut), Pirkanmaan liiton sekä alueen elinkeinoelämän kanssa.

Väyläviraston lausuntopyynnön kysymykset:

- Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?
- Perusväylänpidon suunnitelma: onko perusväylänpitoon osoitettu rahoitus kohdennettu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?
- Suunnitteluohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?
- Investointiohjelma: miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivityksen yhteydessä sille määritetyn talouskehyksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?
- Ohjelmakokonaisuus: miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena?
- Miten muuten haluatte kommentoida ohjelmakokonaisuutta?

Tampereen kaupunkiseudun lausunnon keskeiset nostot:

Suuret MAL-kaupunkiseudut, kuten Tampereen kaupunkiseutu, ovat kasvun vetureita Suomessa. Ne ovat myös liikenteen kansallisia solmupisteitä myös EU:n TEN-T SUMP-määrittelyn mukaisesti. MAL-kaupunkiseutujen voimakas kasvu, liikennevolyymit ja solmupisterooli edellyttävät kehittämisinvestointien kohdentamista valtion väyläverkolla.

Väyläverkon korjausvelan vähentämisessä on erityisen tärkeää kohdentaa korjausvelan vähentäminen valtion ja elinkeinoelämän kannalta kriittiseen liikenneinfrastruktuuriin, kuten Suomen päärataa välillä Tampere-Helsinki, jossa korjausvelka on jo kasvanut vuosikymmeniä

Perusväylänpidosta leikkaaminen samalla, kun valtion väyläverkon korjausvelka kasvaa, ei tue Liikenne12 -suunnitelman mukaisia tavoitteita, jotka ovat turvallinen, kestävä, toimiva väyläverkko. Sisä-Suomen elinvoimaketuksen perusväylänpidon resurssit tosiasiallisesti supistuvat, kun se kattaa entisen Pirkanmaan ELY-keskustan lisäksi nyt koko Kanta-Hämeen tieverkkoalueen.

Valtion tulee jatkossakin huolehtia kansallisen väyläverkon rahoituksesta, eikä Väyläviraston ohjelmakokonaisuus voi nojautua suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen rahoitukseen. Tampereen kaupunkiseutu ei pidä hyväksyttävänä, että valtion tie- ja väyläverkon hankkeita siirretään yhteisrahoitteisen MAL-sopimusmenettelyn piiriin. MAL-sopimukset ovat ennen kaikkea kaupunkiseutujen asuntotuotantoon kytkeytyvän joukkoliikenteen yhteisrahoituksen välineitä. Väyläverkon yhteisrahoituksella kunnat ja kaupungit laitettaisiin maksamaan valtion taseessa olevan tieverkon hankkeita sen lisäksi että ne huolehtivat oman katuverkkonsa rakentamisesta ja ylläpidosta. Kirjaus ei vastaa kunta-valtion tehtäväjaon periaatteita.

Suunnitteluohjelmasta puuttuvat Tampereen kaupunkiseudun läntiset ratayhteydet ja Tampereen järjestelyratapihahanke. Tampereen kaupunginhallitus hyväksyi 30.3.2026 ohjelmasuunnitelman, jossa esitetään järjestelyratapihan siirtoa maakuntakaavassa osoitettuun sijaintiin.

Keskeisimmät Tampereen kaupunkiseudun keskeisimmät liikenteelliset tavoitteet on kirjattu Pirkanmaan hallitusohjelmataavoitteisiin.

Väyläverkon ohjelmakokonaisuuteen tulisi päätöksenteon läpinäkyvyyden vuoksi sisällyttää myös sotilaallisen liikkuvuuden hankkeet, Rail Nordica ja hankeyhtiöiden hankkeet. Valtakunnallisesti lukuisia hankkeita edistetään sotilaallisen liikkuvuuden nimissä, mutta kaksoiskäyttöisten hankkeiden ns. siviilivaikutukset tulisi arvioida, kuten Väyläviraston muutkin hankkeet Väyläviraston hankearviointiohjeiden mukaisesti.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Eero Kauppinen esittelee asiaa kokouksessa.

94 § SEUDULLISEN LOGISTIikkASELVITYKSEN LAADINTA, LÄHETEKESKUSTELU

	Seutuhallitus 02.09.2026
Päätösehdotus.	Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää käydä seudullisen logistiikkaselvityksen lähete keskustelun.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Anne-Mari Jussila saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 9.53.
Käsittelyvaiheet.	Liikennejärjestelmätyöryhmä 21.1.2026, 14.4.2026 ja 9.6.2026, kunta-johtajakokous 26.6.2026
Liitteet.	Seudullinen logistiikkaselvitys – alustava työohjelma
Perustelut.	Liikennejärjestelmäpäällikkö Kauppinen <i>Tampereen seudun MAL5-sopimuksen 8 pykälä: Seutu ja kunnat laativat jakelun ja logistiikan kehittämisselvityksen. Selvityksessä tunnistetaan seudun jakelun ja logistiikan sekä merkittävien elinkeinoalueiden kytkeytyminen TEN-T-verkkoon ja kestävän liikkumisen tavoitteiden saavuttamiseen. Valtion liikennehallinto osallistuu selvitykseen asiantuntijana.</i> Selvityksen tavoitteena on luoda tiekartta Tampereen kaupunkiseudun logistisen vetovoiman vahvistamiseksi vuodelle 2040. Pääkysymys on Miten Tampereen kaupunkiseutu voi vauhdittaa logistista houkuttelevuuttaan ja kilpailuetuaan vuoteen 2040 mennessä? Millä toimenpiteillä ja kenen toimesta? Mitkä ovat seudun logistisen kilpailukyvyn vahvuudet, pullonkaulat ja kehittämistarpeet? Tampereen kaupunkiseudun seudullisesti merkittävät työpaikka-alueet ovat Rakennesuunnitelman mukaan Kolmenkulma, eteläinen alue Pirkkala-Lempäälä, Rusko-Saarenmaa, Tarastenjärvi. Näiden alueiden lisäksi Lempäälän Marjamäki huomioidaan selvityksessä.

Keskeisiä lähtökohtia selvitykselle:

- A. Pysytään seudullisella (ylikunnallisella) ja strategisella 3–12 vuoden aikajänteen tasolla.
- B. Selvityksen fokuksena on tieliikenteen kuljetukset. Yritysten rautatieliikenteen, intermodaalikuljetusten ja lentoliikenteen tarpeet tiedustellaan yritysten haastatteluissa ja niiden analysoinnissa, mutta muuten selvityksen pääpainona on tieliikenteen logistiikassa.
- C. Selvityksessä tunnistetaan, mikäli raskaan tieliikenteen ja henkilöliikenteen kehittämistavoitteet ovat ristiriidassa. Esimerkiksi kaavoituksen tai tieprofiilin osalta.
- D. Erikoiskuljetukset tunnistetaan osana seudun logistiikkaa, mutta keskitytään raskaaseen tieliikenteeseen ja HCT-kuljetuksiin, joiden määrä on kasvussa. Tieverkon massa- tai korkeusrajoja ei tarvitse selvittää tai kuvata selvityksessä. Tampereen seudulla on toimiva erikoiskuljetusyhteistyöryhmä, jota EVK vetää.
- E. Selvityksen tavoitteena ei ole laatia raskaan liikenteen teknologiaselvitystä (ajoneuvoteknologian kuvaaminen rajataan pois strategisesta selvityksestä). Raskaan tieliikenteen käyttövoimamurros käsitellään strategisella tasolla.
- F. Kaupunki-, jakelu- ja sisälogistiikka eivät kuulu selvityksen ydinsältöön. Selvityksessä tunnistetaan jakelulogistiikan merkitys 420 000 asukkaan kaupunkiseudulla. Yritysten haastatteluissa tiedustellaan jakelulogistiikan kehitystarpeita. Esimerkiksi sähköistymisen vaikutukset, yms. Tampereen kaupungilla on yhteistyöryhmä jakelulogistiikan kehittämiseksi.

- G. Logistiikan huoltovarmuus rajataan pois selvityksestä. Tieverkon varareitit yms. ovat määritelty EVK:n toimesta.
- H. Liikenne-ennusteissa tukeudutaan valtakunnallisiin ja seudullisiin ennustuksiin. Selvityksessä ei ole lähtökohtaisesti tarpeen laatia uusia liikenne-ennusteita. Liikenne-ennusteet saadaan Sisä-Suomen EVK:lta (TALLI-malli) ja Traficomien valtakunnallinen ennuste (2025 päivitykset).
- I. Strategisessa selvityksessä on keskeistä tunnistaa ja analysoida mitkä teemat vaativat vielä jatkoselvittämistä seudulla.

Selvitystyötä on valmisteltu seudun liikennejärjestelmätyöryhmässä. Työryhmä on todennut, ettei erilliselle jakeluliikenteen selvitykselle ole tarvetta. Tampereen kaupungilla on yhteistyöryhmä jakeluliikenteen kehittämiseksi, joka kokoontuu noin 2 kertaa vuodessa. Jakeluliikenteen kehittämistarpeet ovat tunnistettu ja nyt niiden toteuttamista edistään yhdessä yritysten kanssa.

Selvityksen rahoittamiseen osallistuvat kuntayhtymän lisäksi Väylävirasto ja Sisä-Suomen elinvoimakeskus. Myös Business Tampereella on halukkuus osallistua.

Kevään keskusteluiden aikana sovittiin seuraava kustannusjako:

- *TKS 10 t€*
- *Sisä-Suomen EVK 10 t€*
- *Väylävirasto 10 t€*
- *Business Tampere 5 t€*

Tampereen kaupunkiseutu toimii hankintayksikkönä.

Logistiikkaselvityksen ohjausryhmänä toimii seudullinen liikennejärjestelmätyöryhmä.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Eero Kauppinen esittelee asiaa kokouksessa.

95 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN KUNTAYHTYMÄN TALOUSARVIOARAAMI 2027

Seutuhallitus 02.09.2026

Päätösehdotus.	Seutuhallituksen puheenjohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää hyväksyä kuntayhtymän talousarvioaraamin talousarvion 2027 valmistelun pohjaksi.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Käsittelyvaiheet.	Kuntajohtajakokous 26.6.2026
Liitteet.	
Perustelut.	Seutujohtaja Nurminen Jäsenkuntiensa yhteisenä kehittämisorganisaationa toimiva kuntayhtymä muodostaa seutuyhteistyölle valmistelu- ja päätöksenteon rakenteet sekä seudullisen asiantuntijuuden maankäytön, liikenteen, asumisen, sivistyspalveluiden, kestävän siirtymän, ennakointi- ja tulevaisuustyön sekä tietotuotannon aloilla. Työskentely on tulevaisuusorientoitunut ja tähtää seutuyhteistyön hyödyntämiseen kuntien menestystekijänä. Keskeinen resurssi on myös kuntien asiantuntijoista muodostuvat seudulliset työryhmät. Lisäksi kuntayhtymä toimii kansallisen MAL-verkoston koordinaation kotipesänä. Kuluva talousarviovuosi on nykyisen strategian viimeinen toimeenpanovuosi ja päivitetyn strategian toteutusohjelma on parhaillaan valmistelussa. Toteutusohjelmassa päätetään toimenpiteistä, joilla edistetään strategian kärjissä ”Asukkaille viihtyisä ja turvallinen arki”, ”Yrityksille elinvoimainen ja kestävä ympäristö” ja ”Maailmalle kytkeytynyt ja avoin kaupunkiseutu” asetettuja strategisia tavoitteita. Toimenpiteet aikataulutetaan vuositasolle kuntayhtymän talousarviossa. Strategian lisäksi kuntayhtymän tavoiteasetantaa ohjaavat rakennesuunnitelma ja MAL-sopimus. Rakennesuunnitelma määrittää yhdyskuntarakenteiden keskeiset ratkaisut, joita kunnat toimeenpanevat ja joita seututoimisto tukee. MAL-sopimus 2024–2027 kuvaa yhteistyöhankkeet valtion kanssa ja seudullisesti. Näiden toteutukseen kunnat ovat sitoutuneet MAL-sopimuksen hyväksymisen yhteydessä. Vuonna 2026 alkaa valmistautuminen seuraavaan MAL-sopimuskauten. Talousarvioaraamissa hyväksytään taloudelliset resurssit, joiden puitteissa seutuyhteistyötä toimeenpannaan vuonna 2027. Toiminnalliset talousarviotavoitteet valmistellaan strategian toteutusohjelman

pohjalta ja tuodaan kuntajohtajakokouksen ja seutuhallituksen käsiteltäväksi loppuvuodesta 2026.

Kuntayhtymän perussopimuksen 13 §:n mukaan vuosittaisista käyttömenoista jäsenkuntia laskutetaan yhdenmukaisesti perustuen viimeisen virallisesti vahvistetun ajankohdan asukaslukujen suhteeseen. Varainhoitovuoden yhteisten menojen suoritusta varten jäsenkunnilta peritään ennakkoja. Ennakkojen perusteena on varainhoitovuoden hyväksyttyyn talousarvioon sisältyvä yhteismenojen määrä. Maksuosuuksien ennakot maksuunpannaan neljännesvuosittain, jolloin maksuosuutena on neljäsosa (1/4) osa kuntakohtaisesta vuosiarviosta. Seutuhallitus voi varainhoitovuoden aikana kuntayhtymän maksuvalmiuden salliessa siirtää ennakkojen maksuunpanon ajankohtaa myöhemmäksi tai jättää ennakot maksuunpanematta.

Talousarvioraami 2027

Talousarvioraami on valmisteltu kuntien haastava taloudellinen tilanne huomioden 3 %:n laskulle kuntayhtymän käyttömenoihin ja kuntien kokonaismaksuosuuteen. Raamiehdotuksessa esitetty seutuyksikön vuosibudjetti vuodelle 2027 on noin 1,36 miljoonaa euroa.

Kuntayhtymän merkittävät kulu-erät ovat henkilöstökulut. Kunta- ja hyvinvointialan sopimuskorotukset tuovat noin 2,8 prosentin korotuksen palkkoihin 1.4.2027 alkaen.

Palveluntuottajien toimittamien alustavien laskelmien perusteella myös muiden jatkuvien palveluiden (mm. tietohallinto) kustannusten osalta on odotettavissa nousua. Hankintalain uudistuksen myötä kuntayhtymän tulee kilpailuttaa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, ja palveluntuottajan vaihdosta tulee aiheutumaan muutuskustannuksia vuodelle 2027.

Kasvaviin kustannuksiin saadaan säästöjä toimitilavaihdoksen myötä vuokratkustannuksista, jotka tulevat laskemaan vuositasolla noin 15 tuhatta euroa. Palveluiden ostoihin on sisältynyt 170 tuhatta euroa käyttösuunnitelmassa talousarviotavoitteiden toteuttamiseksi osoitettavaa ”hankerahaa” ulkopuolisiin palveluostoihin. Loppuosa vaaditusta säästöstä voidaan saavuttaa kyseistä hankerahaa pienentämällä, seutuhallitukselle suunnitellusta ulkomaanmatkasta, kuntayhtymän järjestämistä tapahtumista tai aiempien tilikausien kertynyttä ylijäämää käyttämällä.

Kuntien maksuosuuksista on jo säästetty hanketoimintaan saadulla ulkopuolisella rahoituksella, jota kuntayhtymälle on myönnetty vuodelle 2027 yhteensä noin 40 tuhatta euroa. Hankerahoitus on esitetty muissa tuissa ja avustuksissa. Hankerahoituksen käyttö kohdistuu kokonaisuudessaan palveluiden ostoihin sekä henkilöstökuluihin. Hankerahoitukset edellyttävät omarahoitusosuuden ylläpitoa budjetissa.

SEUTUYKSIKKÖ	TP 2025	TA 2026	Raami 2027	muutos €	muutos %
Myyntitulot/kunnat	1 387 045,77	1 403 000,00	1 360 910,00	-42 090,00	-3,00
Muut tuet ja avust.	25 080,35	340 000,00	40 000,00	-300 000,00	-88,24
Tulot yht.	1 412 126,12	1 743 000,00	1 400 910,00	-342 090,00	-19,63
Palkat ja palkkiot	752 196,85	760 000,00	780 000,00	20 000,00	2,63
Sivukulut	139 089,86	138 000,00	143 000,00	5 000,00	3,62
Henk.kulut yht.	891 286,71	898 000,00	923 000,00	25 000,00	2,78
Palvelujen ostot	346 282,40	740 000,00	404 910,00	-335 090,00	-45,28
Aineet, tarvikkeet ja	9 666,61	32 000,00	10 000,00	-22 000,00	-68,75
Vuokrat	70 921,74	70 000,00	55 000,00	-15 000,00	-21,43
Muut toimintakulut	9 997,08	3 000,00	8 000,00	5 000,00	166,67
Menot yht.	1 328 154,54	1 743 000,00	1 400 910,00	-342 090,00	-19,63
Toimintakate	83 971,58	0	0,00		

Kansallinen MAL-verkosto 2027

Kuntayhtymä on kansallisen MAL-verkoston vastuuorganisaatio. MAL-verkoston talousarvio laaditaan nykyisen perustoiminnan laajuisena ja katetaan verkoston jäsenmaksuilla.

96 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

	Seutuhallitus 02.09.2026
Päätösehdotus.	Seutuhallituksen puheenjohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää merkitä tiedoksi seutujohtajan päätökset 10.6.-25.8.2026.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Käsittelyvaiheet.	
Liitteet.	Koonti seutujohtajan päätöksistä.
Perustelut.	Hallintopäällikkö Palosaari Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi. Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle. Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten. Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

97 § EDELLISEN KOKOUKSEN TOIMEENPANO

Seutuhallituksen edellisen kokouksen 17.6.2026 toimeenpano

ASIA	TOIMEENPANO
Raidereformin toimeenpanon eteneminen kaupunkiseudulla	Päättäjätapaaminen 21.8., asia etenee kuntien päätöksenteossa.
Englanninkielisen seudullisen kasvun ja oppimisen polku	Jatkovalmistelua tehdään sivistyspalvelutyöryhmässä laajan kaksikielisen mallin mukaisena.
Seutustrategian toteutusohjelma	Viimeistelyä jatkettu, toteutusohjelma ehdotus tuodaan seutuhallituksen 30.9. käsittelyyn.
Ehdollinen sitoutuminen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden yhteishankintaan	Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä on sitoutunut Monetra Oulu Oy:n toteuttamaan yhteishankintaan.
Sidonnaisuusilmoitukset	Sidonnaisuusilmoituksia ylläpidetään kuntayhtymän nettisivuilla. Sidonnaisuuksiin tulevat muutokset ilmoitetaan lomakkeella: Sidonnaisuusilmoitus - Tampereenseutu

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 02.09.2026

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä edellisen kokouksen toimeenpanon tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

98 § MUUT JA TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT

- Seutustrategiaa koskevan päätöksenteon tilanne kunnissa
- Raidereformin eteneminen, lähijunaliikennettä koskevan päätöksenteon eteneminen kunnissa
- Väestö- ja työllisyyskatsaukset 07/2026 [Väestö- ja työllisyyskatsaukset - Tampereenseutu](#) (liite)
- MAL6-neuvottelujen käynnistymisen tilanne.
- Kuntajohtajakokouksen muistio 5.6 (liite)

Päätösehdotus. **Seutuhallitus 02.09.2026**
Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä muut ja tiedoksi annettavat asiat tiedoksi

Päätös. Päätösehdotus hyväksyttiin.

99 § SEURAAVAT KOKOUKSET

Vuoden 2026 kokoukset keskiviikkoisin klo 9-11, kokouksen jälkeen yhteinen lounasmahdollisuus.

Syyskauden kokoukset
30.9. aiheina mm.

Asumisen laatuohjelma luonnos
Siniviherstrategian konsepti
MAL6-sopimuksen lähetekeskustelu
Strategian toteutusohjelman hyväksyntä

28.10., 25.11. (Kangasala), 16.12.

100 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.01.